

ERZSÉBETVÁROSI HIRLAP

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f, egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik minden **vasárnap**.

Felelős szerkesztő: Márkovich János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Kóros tünetek.

A társadalomban nyilvánuló hibákat és bajokat, félszégeket és fonáságokat, visszaéléseket és bűnöket a hazafias irányú tisztességes sajtónak kötelessége feltárni és ostorozni, hogy a közélet a sokféle salaktól megtisztulván, a szó igazi értelmében tiszta és nemes legyen.

Bizonyára ez a szempont vezérelte Hock János országgyűlési képviselő tollát, midőn a fentebbi cím alatt — a „Magyarország f. évi 5-ik számában — feltárja ama rendellenességeket, amelyek — a saját szavai szerint — a magyar társadalmi életben komoly szimptomák gyanánt jelentkeznek és néha országos botrányok alakjában pattannak ki.

E rendellenességekre vonatkozó fejtegetései igen figyelemre méltók és fölülte tanulságosak; megérdemlik tehát, hogy e cikk keretében körülményesebben — és lehetőleg a derék szerzőt beszélgetve — ismertessem azokat.

Mindenekelőtt visszapillant H. J. arra az időre, midőn a régi osztálytársadalom sok hibája mellett csodálatos erényekkel tündöklött.

A hibák rovatában felsorolja a bőven költekezést, a takarékoskodással való nem tudást és a pénznek — de csakis a magunkénak két kézzel való szórását, úgyannyira, hogy még a külföld szemében is legendás alakká vált a magyar gavallér. Fölemlíti, hogy egyes dúsgazdag magnásaink úri tempónak tekintették azt, ha bámulatba ejthették a külföldet pazar életmódjukkal, mert bizonyos beteges hiúsággal nézték le az anyagi szempontokat; s igaz ugyan, hogy tönkrementek, de csak magukat károsították. „Jellemük, kezük tiszta maradt. Idegen vagyomból egy fillér sem tapadt hozzá.” Felsorolja még e rovatban, hogy a nemzeti élet évszázados gerincét, a magyar gentryt, miképen tizedelte meg az ősi névnek, a külső tekintélynek és a

megszokott kényelemnek a fenntartása. Igen, mert „hagyományaival, származásának előítéleteivel nem tudott rögtön beleilleszkedni a megváltozott életviszonyok rendjébe. Nemesebb tulajdonságai csak akadályozták őt a vagyonszerzés versenyében. Céljában ideálisabb, eszközeiben válogatosabb volt. Nem tudta megtanulni Vespasiántól, hogy bárhounan is jöjjön az az arany: non olet. Nincs szaga! Sokszor oda dobta egész vagyonát, hogy megmenthesse a becsületet.”

Ezután áttér az érdemes szerző az erényekre, melyek között ott ragyognak a magyar jellem nemes zománcai: az őszinteség, a jellem tisztasága, mint vezető eszme, amelyet semmiféle anyagi előnyökért alku tárgyává nem tettek; a jó hírnév és a tisztesség, amelyet többre becsültek, mint a vagyont, vagy akár az életet; továbbá a szótartás, a megbízhatóság, a nagylelkűség és az önfeláldozás, amelyeket a modern anyagi áramlat lassankint észrevétlenül szorított ki a társadalmi közfelfogásból. „Csalás, sikkasztás, szédelgés ismeretlen bűnök voltak a régi magyar társadalomban, mert a vagyon ellen per defectum legalább nem vétkeztek. E korszakban az embert tekintélyessé és tiszteletreméltóvá csak jellemének nemesebb tulajdonságai tehették, nem pedig vagyoni helyzetének külsőségei.”

A régi magyar társadalom eme tiszteletreméltó és dicső jellemvonásainak ismertetése után rátér a mai modern társadalmi életben nyilvánuló kóros tünetekre, az iparlovagságra és szélhámosságra, a modern kalandorokra és a kalózeletet visszasírató iparlovagokra. És mély felháborodással a következő szomorú és megdöbbentő képet festi rólok: „Valóságos életpályává lett az iparlovagság! Csodálatos ravaszággal eszelelik ki a szédelgéseknek, a csalásoknak és sikkasztásoknak legraffináltabb eseteit.

Igazi mintapéldányok! Éles elmével kifundált, találékonysággal előkészített, agyafurt ravaszággal végrehajtott bűntények, amelyekkel nemcsak a jóhiszeműséget téveszthetik meg, hanem még a pénzintézetek szigorú ellenőrzését is kijátszák!“ Elénk állítja a szélhámós képét, aki szegény, falusi földmiveseknek gabona-termését, verejtékes munkájoknak egész évi fáradságát csalja ki bizományba, hogy éhező gyermekek szájából vegye ki a falatot. Elénk rajzolja a könnyelmű faiseurt, aki bankalapításokkal, takarékpénztári szédelgésekkel sokszor egész vidéket tönkre tesz. Elénk varázsolja a házasságsvindlert, aki családok boldogságát, ártatlan leánygyermek lelki világát tapossa szét, hogy a megrabolt bizalom filléreiből fedezhesse cédaságait. Elénk festi a modern kalandorokat, akik hiten, szóhűségen, tisztaságon keresztül gázolva, vakon rohannak céljuk: a pénz, a vagyon felé és a becsület kivételével minden eszközt szentnek tartanak arra, hogy jóléthez és gyönyörhöz juthassanak.

Fejtegetéseinek további rendjén megjelölve a magyar társadalmi életben pusztító eme kóranyagoknak igazi gyökereit, t. i. az anyagiasságnak és az érzékiességnek túlhajtott kultuszát, hivatalos adatokra hivatkozva állapítja meg, „hogyan csalás, sikkasztás, zsarolás, megvesztegetés, vétkes bukás és szédelgés miatt egész Európában nem ítélnék el évenként annyit, mint nálunk Magyarországon. Szédületes rekorddal vezetünk e téren. Mikor 1899-ben megkezdtek a tisztítás munkáját, megdöbbentettük a világot elitelt tisztviselőinknek statisztikájával.

Majd rávezeti figyelmünket a vidám kalózeletet visszasíratóknak ama nem is olyan régen mult idejére, midőn a sápok, a vesztegetések nem egyes visszaélések voltak többé, hanem előzékenység által szentesített intézmények, midőn valóságos

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára tvegenként 4.— korona.

„baksis rendszer“ dívott, a tantiéme-halászkodás és „prezenemárka“-lovagok hőskora.

Érdekes fejtegetéseit azzal a következtetéssel rekeszti be, hogy a korrupció rendszere oltotta vérünkbe a rendellenességeket, az anyagiasságnak kórányagát és hogy ennek a fekélyei ütnek ki még most is a magyar társadalom testén.

Eddig a jeles szerző. —

Ha most figyelemre méltatjuk érdekes fejtegetéseit és az azoknak rendjén felüntetett — a magyar közéletben tényleg meglevő — eme bajokat és rendellenességeket, önkéntelen az a kérdés merül fel előttünk, hogy milyen gyógyító szereket alkalmazzunk a rendellenességeknek, ha nem is rögtöni, de legalább fokozatosan leendő megszüntetésére? Szerény véleményem szerint az orvoslást az iskolában kell megkezdeni és a családban folytatni; hogy pedig a gyógyítás sikeres legyen, ennek a két tényezőnek vállvetve, egymást megértve és állandóan támogatva kell munkálkodnia.

Az iskola törekedjék arra, hogy egyfelől vallásos és istenfélő, másfelől szorgalmas, munkaszerető és kötelességeit híven és szeretettel teljesítő ifjakat neveljen a hazának. Vallásosokat azért, hogy a sors bármilyen csapásai alatt is soha el ne csüggedjenek, vigaszt a vallásban keressenek és találjanak; istenfélőket azért, hogy az életnek rájuk nézve még olyan kedvező és rózsás körülményei közepette is ellen tudjanak állani a sátán sokféle kísértéseinek, ezerféle csábító hangjának; szorgalmasokat, munkakedvelőket és kötelességtudókat pedig azért, mert csak az ilyen szép tulajdonságokkal felékesített ifjak válhatnak családjuknak,

szűkebb társadalmi köröknek s végső eredményképen hazájuknak a javára és hasznára.

A családra az a szent kötelesség hárul, hogy támogassa jó indulattal nemes törekvésében az iskolát! De ne csak támogassa, hanem legyen maga is erős nevelőhatással az egyes családtagokra; ne pompaszerető és elpuhult, hanem nemesen egyszerű, erős és edzett, egyenes jellemű, tisztességtudó és becsületes, takarékos és igényeikben szigorú mértéket tartó egyedeiket neveljen!

Ha ily módon vallásos és istenfélő, szorgalmas és munkakedvelő, kötelességtudó és teljesítő, szívben nemes, akaratban erős, jó tettekre vágyó és tántoríthatatlan jellemű, ambiciózus ifjak kerülnek ki az iskolai és családi élet köréből a társadalmi életbe, illetve ennek az életnek kenyeret adó különféle működési köreiből: akkor nemesak azt lehet jogosan remélni, hogy a közélet lassankint megtisztul a salaktól és az ezen salakot termelő különféle fajtájú kalózkodóktól, hanem azt is, hogy legalább az értelmi foglalkozást gyakorló társadalmi osztályban nem lesznek többé sem kóros tünetek, sem pedig — elitelt tisztviselők.

László Dávid.

HIREK.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Nagy Miklós helybeli törvényszéki aljegyzőt jegyzővé, Finta Géza segédfelelőkönyvvezetőt pedig telekönyvvezetővé nevezte ki. A városi képviselő testület Csathó Gábor alispán elnöke alatt február 26-án tartott gyűlésén Trombitás István helyettes irnokot egyhangúlag városi irnokká választotta. Gratulálunk!

Márkovich János ügyvéd, lapunk felelős szerkesztője, a Kameller-alapítvány igazgató tanácsában elfoglalt igazgató-tanácsosi állásáról lemondott.

Szabad előadások a gimnáziumban. Múlt vasárnap Bokor László, az intézet rajztanára, tartott felolvasást Michel Angelo életéről és művészetéről. Dr. Habán Mihály főgimn. tanár vetített képekkel élénkítette az előadást, néhány felsőbbosztályú tanuló pedig művészettörténeti képeket mutatott be a tárgyalás folyamán. Az ügyes felolvasó először néhány jellemző vonással megrajzolta a világtörténeti hátteret, az emberi test kultuszát nagyban úzó renesszansz bátor férfiak való, ideálisan szép életét. Ennek az erőszakos, de művészi szempontból nagyon termékeny kornak keretébe helyezi hősenek, Michel Angelo Buonarottinak alkotó munkában gazdag élete folyását. Végig kíséri változatos, küzdelmekkel teli pályáját, rámutat sokoldalú, izmos tehetségének korszakot alkotó megnyilatkozásaira, kiemeli főmunkáit: a római szt. Péter-templom Pietáját, majd Madonna-képeit és szobrait, az ifjú Dávid óriási szobrát, a harminc éves művész törekvéseinek legtisztább kifejezését, fejlődése első korszakának betetőzését. Működése második korszakából kiemelkednek a Sixtus-kápolna roppant terjedelmű freskói: a teremtés és a megváltás története, a próféták és a Sibyllák, a Megváltó ősei, Noé s a vízözön stb. Az Utolsó ítéletet sokáig legtökéletesebb művének tartották. Hetven éves korában készíti el II. Gyula pápa síremlékét, amelynek leghíresebb részlete Mózesnek emberfölötti nagyságú, hatalmas márvány-alakja. Ekkor már a szt. Péter-templom építkezésének korlátlan hatalmú vezetője, miután már tíz évvel előbb a Vatikán fő építésze, szobrásza s festője lett. Mint költőnek, szonettjei s madrigáljai ugyanazt a folytonos, szenvedélyes lelki küzdelmet tükröztetik vissza, amelyet faragott és festett művei. Patriarkális korban életének 89. évében halt meg, nem egy kiváló, példányszerű alkotást hagyva hátra, mintául egész következő művész-nemzedékeknek. A szép és tanulságos felolvasást élvezettel hallgatta a nagy számú közönség, amelynek egyes tagjai azonban késői szalin-gózásukkal többször megzavarták az érdekes, elemozdító előadást. — Ma este 5 órakor V. Kerékgyártó Árpád tart előadást a gimnázium természetrajzi előadó termében (I. emelet balra). A természetért rajongó fiatal professzornak a szavából megismerjük „Az erdő“ életét, amelynek a benyomását még néhány kép is fogja eleveníteni.

Kaszinói közgyűlés. A helybeli kaszinó február hó 26-án tartotta meg évi rendes közgyűlését Kovácsy Albert elnöke alatt. A közgyűlés — a választmány javaslatára — a pénztáros, gazdák és könyvtárosok részére az 1906. évre szóló felmentést megadta. Ezután egyhangúlag elfogadták a választmány nevében előterjesztett 1907. évi költségvetési előirányzatot,

TÁRCA.

Az öröm fénye.

Droszinisz után újrörögből: **Darkó Jenő.**

Hideg és sötét kunyhójában szomorú léptekkel jár föl és alá a szegény özvegy anyja. Eljött Szilveszter estéje, mely annyira örvendetes az egész világnak, csupán csak öneki van tele bánattal és nyomorúsággal.

Sehonnan sem kapott munkát, de még reményt, biztatást sem. Mindenütt egy hangon az volt a felelet:

Majd ha elmúlik a tél!

Ha elmúlik a tél! — ami még három hónapig fog tartani. Ezen három hónap alatt miből fog megélni a szerencsétlen özvegy s az ő két árvája?!

Amint így föl s alá járkált s tekintete ráesett a két gyermekre, akik a hideg sarokban feküdtek minden újrólaj ajándék nélkül, nem tudta megállni tovább s könnyei patakaként kezdtek omlani szeméből.

Kip-kop!

Nem az ajtón kopog valaki? Nem! Ugyan ki kopogna ezen az elhagyott helyen, ki jelenne meg a nyomor ez ajtaja előtt abban az órában, amikor az egész világ örül s még a szegényebbeknek is ünnepek van? A szél lesz az, bizonyára, vagy valami vészjósló éjjeli bagoly.

Kip-kop-kop!

Újból kopognak s kopognak annyira hangosan, annyira erősen, hogy a két árva fölébred s fölnyitja szemét sikoltozva:

„Anyám, anyám!“

Hirtelen kinyílik az ajtó s a küszöbön belép egy óriás termetű öreg ember, kinek fehér szakállá egész a melléig ért. Zord, kemény hangon, mely félelmetesebb volt a koldusokénál, így szólt:

„Alamizsnát adjatok, keresztények!“

Kezében görbe botot tart, vállán egy zsák van átalvetve, ruhája rongyos és lába mezítelen.

„Jer közelébb, öreg — mondja neki az özvegy. — Alamizsnát ugyan nem adhatok, de talán nincs ép olyan nagy hideg idebent, mint odakint s leülhetsz, hogy kipihend magad egy pillanatra. Jer közelébb!“

Az öreg az ajtót betette, előlépett s leült a kialudt tűzhely mellé.

„Nincs itt sem meleg, sem világosság. Nem gyújthatnál meg legalább egy gyertyát?“

„Nincs gyertyám!“ — felelé az özvegy.

Az öreg a földre üt görbe botjával s boszús szavakat ejt. A két gyermek fölébred s tágra nyitott szemmel bámul az öregre.

„Ni, ni — mondja a kis fiú — itt van a Szent Szilveszter!“

A kis lány hozzámegy, kezével simogatja s mosolyogva köszönti:

„Jó estét, Szent Szilveszter!“

Majd mindketten egy gondolattal kérdezik: „Miféle ajándékot hoztál nekünk, Szent Szilveszter?“

Az öreg, mintha nem hallotta volna, elfordul s így szól az özvegyhez:

„Nem adhatnál nekem valami enni és inni valót?“

„Gyermekeim megették ma az utolsó falat kenyeret s én már tegnap óta böjtölök.

„Hát csakugyan nincs itt sem kenyér, sem világ, sem semmiféle?“

„Semmi“ — felelé fuldokló hangon az özvegy.

Az öreg erre fölegyenesedik, vállára veti zsákját s az ajtó felé indul, miközben botját haragosan csapkodja a földhöz.

„Anyám — szól a kis leányka — miért haragszik ránk a Szent Szilveszter?“

„Anyám — mondá a fiúcska — ne engedd, hogy a Szent Szilveszter elmenjen tőlünk.“

„Lásd, nem ajándékozott nekünk semmit“ — mondák mindketten egyszerre.

Erre sírva fakad a két gyermek, szegény anyjuk megcsókolja őket s velük együtt elkezd sírni.

„Isten veletek!“ — mormogja az öreg az ajtó küszöbéről.

„Ne menj el Szent Szilveszter, ne menj!“ könyörög a két gyermek. „Hisz mi olyan jók vagyunk.“

PAPP VILMOS férfi szabó

Erzsébetvároson (főter 4. szám)

kéri a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, annál is inkább, mivel az Országos Iparegyesület 1901. évi május 19-én, valamint Tordán a M. V. E. 1906. évi október 7-én tartott Hóni iparkiallításán munkáit díszoklevéllel és bronzéremmel tüntette ki. Minden vidéki rendelést a legnagyobb pontossággal intéz el és meghívásra személyesen elúszik, esetleg szövetmintákat küld.

Legdivatosabb, szolid munkát és pontos kiszolgálást előre is biztosít kiváló tisztelettel

PAPP VILMOS,

királyi törvényszékiileg bejegyzett cég.

19 1-24

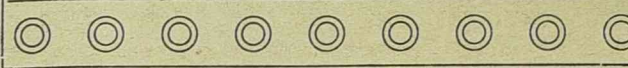


Szőlőoltványokat

amerikai
sima alanyveszőket
europai
sima veszőket

mindent első minőségben szállít:

az erzsébetvárosi
kereskedelmiszövetkezet
szőlőoltványtelepe.



Ha köszvényben, reumában,
ischiasban szenved, vegyen 1 üveg

Dr. Flesch-féle

köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-,
hát- és derékfájást, kezek és lábak gyenge-
ségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan
gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt
észlelhető. Kapható

Dr. Flesch E. M.

„Magyar korona“ gyógyszertárában
Győr, Baross-út 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 korona.
Húzamosabb használatra való „Családi“
üveg ára 5 korona. 3 kis, vagy 2 „Családi“
üveg rendelésnél már bérmentve, után-
vétellel küldök. 106 18-34

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

Földes-féle **MARGIT-CRÊME.**

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más
bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan
70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 kor. 14 1-5

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszerkereskedésben.
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDE 3 KELEMEN, gyógyszerész ARAD.

Főraktár Erzsébetvároson:

HALMÁGYI TIBOR

gyógyszerésznél.

Páratlan és
csodás hatású.

Óvakodjunk
utánzataktól.

Többféle honi cikkek gyári raktára.

Szentpétery István utóda Erzsébetvároson.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy körútaimból
hazaérkeztem.

Főtörekvésem az volt, hogy a hazai és külföldi női és férfi legszebb és leg-
ízlesebb divatújdonságokat szerezzem be s ezekkel üzletemet kibővítve minden
tekintetben a nagyérdemű vevőközönség igényeit kielégíteni tudjam.

Midőn tehát nagybecsű szíves látogatásokért esedezem, kérem árúim szíves
megtekintését és kegyes pártfogásukat.

Mély tisztelettel

THEODOROVITS J. ISTVÁN.

46 38-52

Mindennemű bőrárak, sport- és pipere cikkek.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND CEMENT-GYÁR

BRASSÓBAN.



Erzsébetvároson kapható, DRASER PÁL urnál.



7-52